

BASEL II

PILAR III

2013

Offentliggjøring av sentral risikoinformasjon for 2013

Informasjon i samsvar med kravene i kapitalkravsforskriftens del IX (Pilar 3)

Innhold

1	Innledning og formål med dokumentet	3
2	Konsolidering	3
3	Ansvarlig kapital og kapitalkrav	4
3.1	Ansvarlig kapital	4
	Spesifikasjon av ansvarlig kapital (tall i tusen NOK)	4
3.2	Kapitalkrav	5
4	Kreditrisiko og motpartsrisiko	6
4.1	Definisjon av mislighold og verdifall	6
4.2	Metode for beregning av nedskrivninger	7
4.3	Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder .	7
4.4	Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid	8
4.5	Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier	8
4.6	Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier	9
4.7	Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål	9
4.8	Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav	10
4.9	Motpartsrisiko knyttet til derivater	11
5	Egenkapitalposisjoner	11
6	Renterisiko	12
7	Styring og kontroll av risiko	13
7.1	Formål og prinsipper for ICAAP	13
7.2	Styring og kontroll av enkeltrisikoer	14
7.3	Strategisk risiko	14
7.4	Eiendomsprisindeksrisiko	14
7.5	Forretningsrisiko	14
7.6	Kreditrisiko	15
7.7	Konsentrasjonsrisiko	15
7.8	Likviditetsrisiko	16
7.9	Omdømmerisiko	16
7.10	Markedsrisiko	16
	7.10.1 Kursrisiko	16
	7.10.2 Valutarisiko	17
7.11	Operasjonell risiko	17
8.	Godtgjørelsesordning	17

1 Innledning og formål med dokumentet

Formålet med dette dokumentet er å oppfylle kravene til offentliggjøring av finansiell informasjon etter kapitalkravsforskriftens del IX (pilar 3).

Det legges opp til å utarbeide et tilsvarende dokument hvert år i tilknytning til årsrapporten. Vesentlige endringer som gjør at innholdet i dokumentet avviker betydelig fra faktiske forhold vil kunne medføre hyppigere oppdatering av informasjonen.

Alle tall i dokumentet er per 31.12.2013 med mindre annet fremgår.

Banken benytter standardmetoden ved beregning av kapitalkrav for kredittrisiko. Dette innebærer at det brukes standardiserte myndighetsbestemte risikovekter ved beregning av kapitalkravet. For beregning av kapitalkrav for operasjonell risiko benyttes basismetoden som innebærer at kapitalkravet beregnes i forhold til inntekt siste tre år. Banken har ikke handelsportefølje og beregner derfor ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

Det vises til annen litteratur for en nærmere beskrivelse av kapitaldekningsreglene.

2 Konsolidering

Kvinesdal Sparebank har ingen selskaper som medfører konsolideringsplikt. Rapporteringen gjelder derfor kun for banken.

3 Ansvarlig kapital og kapitalkrav

3.1 Ansvarlig kapital

Kvinesdal Sparebanks ansvarlige kapital består av kjernekapital og tilleggskapital.

Spesifikasjon av ansvarlig kapital (tall i tusen NOK)

KJERNEKAPITAL	
Sparebankens fond	159.879
Gavefond	1.068
Utjevningfond	4.749
Egenkapitalbeviskapital	51.700
Overkursfond	965
Ren kjernekapital	218.361
Fondsobligasjon	69.485
Samlet hybridkapital	69.485
- Herav omfattet av overgangsbestemmelser	34.485
Fradrag i kjernekapitalen:	
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser (netto)	-3.376
Utsatt skattefordel og andre immaterielle eiendeler	-6.570
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner (50%)	-9.355
Sum fradrag:	-19.301
SUM KJERNEKAPITAL	268.545
TILLEGGSKAPITAL:	
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital	24.741
Fradrag i tilleggskapitalen:	
Ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner (50%)	-9.355
SUM TILLEGGSKAPITAL	15.386
SUM ANSVARLIG KAPITAL	283.931
Ren kjernekapital (egenkapital)	13,52 %
Kjernekapitaldekning	18,24 %
Kapitaldekning	19,29 %
Ansvarlig lånekapital	
Ansvarlig obligasjonslån 28.06.13 - 28.06.23	25.000
Fondsobligasjon 30.11.2005 - Evigvarende 1.Call 30.11.2015	35.000
Fondsobligasjon 28.06.2013 - Evigvarende 1.Call 28.06.2018	35.000

Ansvarlig obligasjonslån:

Kupongrenten er 3 mnd NIBOR + 300 basispunkter med regulering hver tredje måned. Lånet er i norske kroner og har løpetid på 10 år med rett til ordinær CALL første gang 28.06.2018.

Fondsobligasjon:

(1) Renten er 3 mnd NIBOR + 130 basispunkter med regulering hver tredje måned. Lånet er i norske kroner og har ubegrenset løpetid. Låntaker har rett til å innfri lånet første gang 30.11.2015. Deretter har låntaker innløsningsrett hver 30. november. Totale kostnader inkludert amortisert underkurs blir 3 mnd NIBOR + 1,50 basispunkter.

(2) Renten er 3 mnd NIBOR + 490 basispunkter med regulering hver tredje måned. Lånet er i norske kroner og har ubegrenset løpetid. Låntaker har rett til å innfri første gang 28.06.2018, deretter på hver rentebetalingsdato.

3.2 Kapitalkrav

Tabellen nedenfor viser kapitalkrav for kredittrisiko fordelt på de enkelte engasjementskategoriene slik disse er definert i kapitalkravsforskriften. I tillegg vises kapitalkrav for motpartsrisiko og operasjonell risiko og samlet kapitalkrav.

Minimumskrav til ansvarlig kapital (tall i tusen NOK)

Engasjementskategorier	
Stater og sentralbanker	
Lokale og regionale myndigheter	329
Offentlig eide foretak	
Multilaterale utviklingsbanker	
Internasjonale organisasjoner	
Institusjoner	1.696
Foretak	13.865
Massemarkedsengasjementer	0
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	76.127
Forfalte engasjementer	3.470
Høyrisiko-engasjementer	
Obligasjoner med fortrinnsrett	1.334
Andeler i verdipapirfond	0
Øvrige engasjementer	14.517
Sum kapitalkrav for kredittrisiko	111.338
Kapitalkrav for operasjonell risiko	8.811
- Fradrag for ansvarlig kapital i andre finansinstitusjoner	-1.497
- Fradrag for nedskrivning på grupper av utlån og avsetning for garantiforpliktelser	-888
Sum kapitalkrav	117.764

4 Kreditrisiko og motpartsrisiko

4.1 Definisjon av mislighold og verdifall

Definisjon misligholdte engasjement:

Et engasjement anses for å være misligholdt når kunden ikke har betalt forfalte terminer på utlån innen 90 dager etter forfall eller når overtrekk på rammekreditt ikke er inndekket som avtalt innen 90 dager etter at rammekreditten ble overtrukket.

Definisjon øvrige tapsutsatte engasjement:

Et engasjement anses for å være tapsutsatt, selv om det ikke er misligholdt ennå, når det er blitt identifisert objektive bevis på verdifall.

Definisjon verdifall:

Utlån og garantier vurderes etter "Forskrift om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner av 21.12.2004". Utlån måles ved første gangs balanseføring til virkelig verdi (lånebeløpet som er overført til kunden). Ved senere måling vurderes utlån til restverdi med fradrag for antatt verdi av pant. Dersom det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall, foretas nedskrivning for verdifallet. Banken har utarbeidet egne retningslinjer for nedskrivning for tap på utlån og garantier. Retningslinjene omhandler hovedsakelig følgende dimensjoner:

- Personmarked/bedriftsmarked
- Vesentlige/uvesentlige engasjement
- Misligholdte/ikke misligholdte engasjement
- Risikoklasser

Kriterier for beregning av nedskrivninger på individuelle utlån er at det foreligger objektive bevis for verdifall. Objektive bevis på at et utlån har verdifall inkluderer, ifølge utlånsforskriften, observerbare data banken har kjennskap til om følgende tapshendelser:

Vesentlige finansielle problemer hos debitor.

Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd.

Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor.

Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debtors bo blir tatt under konkursbehandling.

4.2 Metode for beregning av nedskrivninger

Nedskrivningsbeløpene beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og vurdert verdi av pant. Ved beregningen av de fremtidige kontantstrømmene vurderes sikkerhetene til påregnelig salgspris fratrukket salgskostnader.

Identifiseringen av tapsutsatte engasjement tar hovedsakelig utgangspunkt i tapshendelser som foreligger på balansedagen, men objektive bevis på manglende fremtidig oppgjørsevne hos debitor vurderes også. Banken foretar kvartalsvise vurderinger av vesentlige engasjement med tanke på individuelle og gruppevise nedskrivninger.

Gruppevise nedskrivninger er vurdert etter retningslinjer og bankens modell.

4.3 Engasjementer fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder

Matrisen viser samlet engasjementsbeløp etter individuelle nedskrivninger fordelt på engasjementstyper, typer av motparter og geografiske områder.

Engasjementer(1) fordelt på engasjementstyper, geografiske områder og typer av motparter (tall i tusen NOK)

	Utlån	Ubenyttede rammer	Garantier	SUM
Personmarked	1.467.883	136.739	13.978	1.618.600
Primærnæring	36.002	2.155	300	38.457
Industri	43.741	5.201	32.437	81.379
Elektr-, vannfors-, renovasjon	28.067	500	2.079	30.646
Bygg, anlegg	51.195	7.940	3.605	62.740
Varehandel, hotel og res.	47.957	16.893	21.001	85.851
Transport og lagring	2.372	1.289	1.827	5.488
Informasjon og komm.	1.409	163		1.572
Finans- og fors.virksomhet	8.543	0		8.543
Oms- og drift av fast eiendom	244.375	878	42.647	287.900
Tjenesteyting	40.824	12.269	4.407	57.500
Terra Boligkreditt		0	94.950	94.950
Øvrige finansinstitusjoner	1.549			1.549
Sum	1.973.917	184.027	217.231	2.375.175
Hjemfylke	1.673.906	162.577	112.750	1.949.233
Landet for øvrig	295.120	19.127	104.481	418.728
Utlandet	4.891	2.323	0	7.214
Gjennomsnitt (2)	2.018.144	180.855	231.667	2.430.666

(1) Etter individuelle nedskrivninger

(2) Gjennomsnitt av inngående og utgående balanse siste år.

4.4 Engasjementer fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid

Matrisen viser beløp for ulike engasjementstyper fordelt på løpetid.

Engasjementer (1) fordelt på engasjementstyper og gjenstående løpetid (tall i tusen NOK)

Engasjementstyper	inntil 1 mnd	1- 3 mnd	3 - 12 mnd	1 - 5 år	Over 5 år	Uten løpetid	SUM
Utlån og fordringer	415.322	16.405	28.134	406.399	1.107.657		1.973.917
Ubenyttede rammer			184.027				184.027
Garantier						217.231	217.231
SUM	415.322	16.405	212.161	406.399	1.107.657	217.231	2.375.175

4.5 Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier

Matrisen viser misligholdte utlån og individuelle nedskrivninger på utlån samt avsetninger på garantier fordelt på typer av motparter og geografiske områder.

Mislighold, nedskrivninger og avsetninger på garantier (tall i tusen NOK)

Type motpart	Misligholdte Eng.	Eng. med nedskrivning	(1) nedskrivninger	Samlede nedskrivninger	Resultatførte (1) nedskrivninger siste år.
Personmarked	10.172	2.940		1.786	571
Primærnæring		9.154		757	
Industri					
Elektr.-vannfors-,renovasjon					
Bygg, anlegg	6.420	15.047		5.842	1.925
Varehandel,hotel og res.		4.313		2.750	
Transport og lagring	1.755	329		100	100
Informasjon og komm.					
Finans- og fors.virksomhet					
Oms- og drift av fast eiendom	17.397	71.757		38.208	264
Tjenesteyting	390				
Terra Boligkreditt					
Øvrige finansinstitusjoner					
Sum	36.134	103.540		49.443	2.860
Hjemfylke	35.917	103.540		49.443	2.860
Landet for øvrig	217	0		0	0
Utlandet	0				

(1) Kun individuelle nedskrivninger

(2) Samlet garantiansvar der det er foretatt nedskrivning

4.6 Endringer i nedskrivninger og avsetninger på garantier

Endringer i nedskrivninger på individuelle utlån og avsetninger på garantier siste år (tall i tusen NOK)

	Garantier	Utlån
Individuelle nedskrivninger 01.01.	0	58.525
- Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt nedskrivning	0	8.836
- Reduserte nedskrivninger i perioden	0	3.553
+ Nye nedskrivninger i perioden	0	3.360
- Tilbakeføring nedskrivninger i perioden	0	54
= Individuelle nedskrivninger pr. 31.12	0	49.442
Gruppevise nedskrivninger pr. 01.01	0	11.396
+ Periodens gruppevise nedskrivninger	0	-298
= Gruppevise nedskrivninger pr. 31.12	0	11.098
Periodens endring i individuelle nedskrivninger		-9.083
+ Periodens endring i gruppevise nedskrivninger	0	-298
+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år er gjennomført ind.nedskr	0	8.836
+ Periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er gjennomført ind. nedskr.	0	3.707
- Periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	0	475
= Periodens tapkostnader	0	2.687

4.7 Bruk av offisiell rating for kapitaldekningsformål

Etter standardmetoden vil kapitalkravet kunne avhenge av motpartens offisielle rating. Offisiell rating vil i liten grad være aktuelt for bankens lånekunder, men kan være aktuelt for utstedere av verdipapirer banken plasserer i. I så fall er det rating fra Standard & Poor's, Moody's og/eller Fitch som er aktuelle. Kvinesdal Sparebank har per rapporteringstidspunktet ingen engasjementer hvor ratingen påvirker kapitaldekningen.

4.8 Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav

Engasjementsbeløp og bruk av sikkerheter m.v. ved fastsettelse av kapitalkrav (tall i tusen NOK)

Engasjementskategorier	Eng.beløp før sikkerhet	Eng.beløp etter sikkerhet	Fratrukket ansvarlig kapital	Benytt ratingbyrå	Andel sikret med pant (1)	Andel sikret med garantier (1)
Stater og sentralbanker	26.439	26.439		Ingen	0 %	0 %
Lokale og regionale myndigheter	14.751	20.564		Ingen	0 %	8 %
Offentlig eide foretak				Ingen	0 %	0 %
Multilaterale utviklingsbanker				Ingen	0 %	0 %
Internasjonale organisasjoner				Ingen	0 %	0 %
Institusjoner	83.828	83.978	18.710	Ingen	0 %	0 %
Foretak	226.322	225.781		Ingen	0 %	0 %
Massemarkedsengasjementer				Ingen	0 %	0 %
Engasjementer med pantesikkerhet i eiendom	1.961.611	1.961.611		Ingen	100 %	0 %
Forfalte engasjementer	37.202	37.157		Ingen	100 %	0 %
Høyrisiko-engasjementer				Ingen	0 %	0 %
Obligasjoner med fortrinnsrett	166.792	166.792		Ingen	0 %	0 %
Andeler i verdipapirfond				Ingen	0 %	0 %
Øvrige engasjementer	217.486	208.621		Ingen	0 %	0 %
SUM	2.734.431	2.730.943	18.710	-		

(1) Her tas kun hensyn til garantier og pant som har betydning for beregning av kapitalkrav. Andel regnet av engasjementsbeløp før sikkerheter.

Hovedtyper av pant som benyttes for kapitaldekningsformål er pant i bolig og fritidseiendom. Garantier har i liten grad betydning for kapitaldekningen. I noen tilfeller benyttes garantier fra banker eller regionale myndigheter. Kvinesdal Sparebank benytter ikke kreditderivater.

Banken foretar ikke motregning av eksponeringer i eller utenfor balansen ved beregning av kapitalkrav for kreditrisiko. Verdivurdering av sikkerheter tar utgangspunkt i sikkerhetens markedsverdi. Sikkerhetsobjekter som er ukjente for oss, skal dokumentere sin verdi gjennom offentlig takst. På eiendommer i vårt primærmarked benyttes, i tillegg til takst, bankens egen markedskunnskap ved fastsettelse av verdi.

Det tas hensyn til konsentrasjonsrisiko i bankens ICAAP, likevel slik at konsentrasjonsrisiko som følge av konsentrasjon av typer av sikkerheter ikke eksplisitt tilordnes kapitalbehov.

Verdivurdering av boligeiendommer oppdateres ved vesentlige endringer i markedet.

4.9 Motpartsrisiko knyttet til derivater

Kvinesdal Sparebank har ikke derivater med positiv verdi for banken. Det er derfor ikke beregnet motpartsrisiko. Samlet volum med rentesikringsavtaler er 32,2 mill kroner. Derivatene har en samlet verdi på -0,5 mill kroner.

5 Egenkapitalposisjoner

Bankens beholdning av aksjer og andeler er klassifisert som anleggsaksjer (strategisk formål).

Beholdning for strategisk formål nedskrives dersom antatt verdi er lavere enn kostpris, og verdifallet ikke anses forbigående.

Matrisen under viser egenkapitalposisjoner fordelt etter om de holdes for gevinstformål eller strategisk formål. Matrisen viser også type verdipapir og bokført verdi, virkelig verdi, realisert gevinst/tap siste år og hvor mye av dette som er medregnet i hhv kjernekapital og tilleggskapital.

Egenkapitalposisjoner (tall i tusen NOK)

	Bokført verdi	Virkelig verdi	Realisert gev / tap i perioden	Urealisert gev / tap i perioden	(1) Herav medregnet i kjernekapital	(1) Herav medregnet i tilleggskapital
Aksjer og andeler - gevinstformål	0	0	0		0	
- børsnoterte aksjer						
- andre aksjer og andeler			0		0	
Aksjer og andeler - strategisk formål	45.867	73.912	404	0	404	
- børsnoterte aksjer	88	51	328		328	
- andre aksjer og andeler	45.779	73.861	76	0	76	

(1) "Herav" sikter til urealiserte gevinster / tap.

6 Renterisiko

Kvinesdal Sparebank har identifisert følgende kilder til renterisiko:

- Utlån til kunder/andre banker
- Rentebærende plasseringer i verdipapirer
- Innskudd fra kunder
- Rentebærende verdipapirgjeld
- Annen rentebærende gjeld
- Derivater

Renterisiko på utlån til kunder oppstår i tilknytning til både flytende og fastforrentede utlån. I henhold til finansavtaleloven (gjeldende for privatpersoner) har banken en varslingsfrist på 6 uker før en eventuell renteøkning på utlån kan iverksettes. Fastrenteutlån er fordelt etter rentebindingstid i Orbof 11 og en vektet durasjon er beregnet til 3,83.

Bankens plasseringer i rentebærende verdipapirer består hovedsakelig av papirer med flytende rente som reguleres månedlig. Fra vår meglerforbindelse mottar vi månedlige kurs- og renterisikooversikter som inngår i bankens styring av renterisiko.

Renterisiko knyttet til kundeinnskudd oppstår også i tilknytning til både flytende og fastforrentede avtaler. Når det gjelder kundeinnskudd er imidlertid varslingsfristen i finansavtaleloven på bare 14 dager, renterisikoen på innskudd med flytende rentevilkår er derfor betraktelig lavere enn den tilsvarende risikoen på utlån. Renterisikoen knyttet til fastrenteinnskudd er noe høyere. Her opererer banken med rentebindingsperioder fra 3 – 12 måneder. På grunn av den relativt korte bindingstiden har vi p.t. ikke benyttet renteswapper her.

All rentebærende verdipapirgjeld er lagt ut med flytende rente knyttet til 3 måneders NIBOR og kvartalsvise rentejusteringer. Rentesikring av innlån vurderes fortløpende.

Renterisikoen måles og rapporteres halvårlig gjennom beregning av effekten på instrumentenes virkning av en renteendring hvor hele rentekurven forutsettes å parallellforskyve seg med 1 prosentpoeng. Total renterisiko på fastrenteoposisjoner utgjør 0,9 mill kroner.

Renterisikoen styres etter vedtatte rammer i policy for markedsrisiko.

Renterisiko (tall i tusen NOK)

Renterisiko	Renterisiko
Fastrente-utlån	2.368
Obligasjoner	341
Fastrente-innskudd	-216
Obligasjonsgjeld/ Andre langsiktige lån	-536
Rentebytteavtaler	-1.095
Sum finansielle instrumenter	862
Total renterisiko på fastrenteoposisjoner	862

7 Styring og kontroll av risiko

7.1 Formål og prinsipper for ICAAP

ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) er bankens egen prosess for å vurdere bankens kapitalbehov. Denne kapitalbehovsvurderingen skal være fremoverskuende, og dette innebærer at kapitalbehovet skal vurderes i forhold til bankens nåværende og fremtidig risikoprofil. Det er derfor et overordnet prinsipp at banken i tillegg til å beregne behovet ut fra gjeldende eksponering (eventuelt rammer) også må vurdere kapitalbehovet i lys av planlagt vekst, eventuelle besluttede strategiske endringer med videre.

Med risikotoleranse forstås størrelsen på den risikoen banken er villig til å ta i sin virksomhet for å nå sine mål. Risikotoleransen kommer til uttrykk i rammeverket for virksomheten, herunder i begrensninger i vedtekter, policyer, fullmakter, retningslinjer og rutiner. For noen av risikoene er det vanlig å fastsette kvantitative begrensninger på risiko, for eksempel kvantitative rammer for markedsrisiko, rammer for store engasjement, rammer for eksponering mot enkeltbransjer osv. For andre risikotyper er det mer naturlig å benytte kvalitative begrensninger. Slike begrensninger angir hvor langt man er villig til å strekke seg på enkeltrisikoen, og representerer derfor en beskrivelse av risikotoleransen for disse enkeltrisikoen. Bankens risikotoleranse er forsøkt reflektert i kapitalbehovet som beregnes for hver enkelt risiko.

Ved beregning av samlet kapitalbehov (for alle risikoene) kan det argumenteres for at de ulike risikoene ikke vil materialisere seg samtidig, og at det derfor eksisterer diversifikasjonseffekter som innebærer at det samlede kapitalbehovet er lavere enn summen av kapitalbehovet for de enkelte risikoene. Banken har imidlertid valgt å legge en konservativ tilnærming til grunn, og ser derfor bort fra slike effekter.

Banken stresstester effekten på kapitaldekningen av et alvorlig økonomisk tilbakeslag/nedgangskonjunktur. Banken gjennomfører også egne stresstester av markedsrisiko og likviditetsrisiko.

Banken har vedtatt et minimumsnivå for kapital som skal gjenspeile bankens samlede risikotoleranse. Vurderingen er basert på beregnet kapitalbehov, offentlige krav og markedets forventninger. Det er etablert et sett av handlingsregler, hvor det fremgår hvilke tiltak som skal iverksettes ved ulike nivåer av faktisk kapital.

Styret har godkjent utforming og metodevalg for kapitalbehovsvurderingen og stresstester.

Administrasjonen gjennomfører de relevante vurderinger og beregninger og fremlegger dette for styret. En slik gjennomgang gjøres minst én gang per år. Styret er aktivt med i prosessen, og vi benytter ekstern revisor i kvalitetssikringen av arbeidet.

Bankens interne kapitalbehovsvurdering innebærer en analyse og beregning av kapitalbehov for følgende risikoer:

- Strategisk risiko
- Eiendomsrisiko
- Forretningsrisiko
- Kredittrisiko

- Konsentrasjonsrisiko
- Likviditetsrisiko
- Omdømmerisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko

7.2 Styring og kontroll av enkeltrisikoer

I det følgende gis en gjennomgang av bankens håndtering av de enkelte risikoene.

Kvinesdal Sparebank er en forholdsvis liten kredittinstitusjon. Det er derfor et overordnet mål for styret at bankens kredittpolicy innebærer forsvarlig risiko. Banken har utarbeidet eget regelverk som bidrar til begrensninger og styring av den finansielle risiko. Finansiell risiko deles inn i kredittrisiko, likviditetsrisiko og markedsrisiko. Markedsrisiko består igjen av renterisiko, valutarisiko og aksjekursrisiko.

Nedenfor følger en beskrivelse av de ulike typer risiki, og hvordan banken har håndtert disse.

Risikostyringsfunksjonen er organisert som en integrert del av bankens internkontroll-opplegg. Ansvarlig avdelingsleder forestår her avvikrapportering til banksjef, som igjen sørger for videre rapportering til bankens styre i de situasjonene der det er påkrevet. Det utarbeides kvartalsvis rapport til styret med oppsummering over kreditt- likviditet- marked- og operasjonell risiko.

7.3 Strategisk risiko

Risiko for at banken ikke skal "overleve". Dette er den fundamentale risiko for styret og ledergruppen og innebærer risiko for at verdiene av gjeld og eiendeler endres på grunn av faktorer i markedet. Dette fordrer en kontinuerlig vurdering av konkurransesituasjonen, bankens produkter og endringer i banken rammevilkår. Strategisk risiko er risiko for uventede tap eller sviktende inntjening i forhold til prognoser knyttet til vekstambisjoner, inntreden i nye markeder eller oppkjøp. Banken anser denne risikoen som lav.

7.4 Eiendomspriserisiko

Denne risikotypen defineres som risiko for uventet verdifall på institusjonens eiendommer eller porteføljer av eiendomsinvesteringer. Eiendomspris risiko knyttet til utlån til eiendomssektoren eller eiendeler som sikkerhet dekkes under kredittrisiko og konsentrasjonsrisiko. Banken eier et eget bankbygg, samt leilighet på Knaben og leilighet i Spania. Et verdifall på disse eiendommene anses å være en lav risiko da markedsverdien antas å være høyere enn bokført verdi.

7.5 Forretningsrisiko

Forretningsrisiko defineres som risikoen for uventede inntekstsvingninger ut fra andre forhold enn kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko. Risikoen kan opptre i ulike forretnings- eller

produktsegmenter og være knyttet til konjunktursvingninger og endret kundeatferd. Risikoen vurderes av bankens styre en gang hvert år eller oftere ved behov.

7.6 Kredittrisiko

Kredittrisiko defineres som risiko for tap knyttet til at kunder eller andre motparter ikke kan gjøre opp for seg til avtalt tid og i henhold til skrevne avtaler, og at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Denne typen risiko knytter seg hovedsakelig til større privat- og næringsengasjement, men også til bankens plasseringer i verdipapirer.

Vårt regelverk, både i kreditthåndboken og i reglene for virksomheten på verdipapirmarkedet, gir klare begrensninger i volum og krav til sikkerhet. En stor del av bankens utlån er sikret ved pant i fast eiendom.

Bankens obligasjonsportefølje er anskaffet for å sikre en nødvendig likviditetsbuffer, og består i hovedsak av obligasjoner utstedt av andre kredittinstitusjoner og kommuner. Det knytter seg liten til middels kredittrisiko til denne porteføljen. Ved årsskiftet er porteføljen vurdert til det laveste av kostpris og markedspris.

Både person- og bedriftskundene blir risikoklassifiserte. Risikoklassifiseringssystemet gjør banken bedre i stand til å beregne og styre risiko innenfor utlånsområdet. Personkundene klassifiseres ut fra sikkerheter og betalingsevne. Næringskundene blir først analysert i forhold til siste års regnskap. Deretter tas det hensyn til realisasjonsrisikoen, det vil si hvor stor andel av engasjementet som eventuelt ikke er sikret ved pant. På grunnlag av regnskapsanalysen og sikkerhetene får næringskundene tildelt en risikoklasse. Både person- og næringskunder blir delt inn i følgende tre risikoklasser: Lav risiko, middels risiko og høy risiko.

7.7 Konsentrasjonsrisiko

Konsentrasjonsrisiko defineres som risiko for tap som følge av konsentrasjon om:

- Enkeltkunder
- Enkelte bransjer
- Geografiske områder

Bankens målgruppe for næringsvirksomhet er mindre bedrifter, og banken har stort fokus og klare mål på størrelsen av enkeltengasjement. Bankens interne retningslinjer sier at en kunde ikke skal utgjøre mer enn 20 prosent av bankens ansvarlige kapital. Ved årsskiftet er ingen av våre engasjement konsolidert over denne grensen. Store engasjement over 10 % av ansvarlig kapital skal over tid ikke overstige mer enn 5 engasjementer og utgjøre mer enn 65 % av bankens ansvarlige kapital. Ved årsskiftet har banken 4 store engasjementer som utgjør 43 % av bankens ansvarlige kapital. Herav 3 kredittengasjement og i tillegg blir investering i aksjer i Eika Boligkreditt regnet som stort engasjement.

Ekstra konjunkturutsatte bransjer har vi definert til å omfatte hotell/restaurant fiskeoppdrett, havbruk, transport, entreprenør og næringsbygg.

Styret har vurdert at vi ikke har en hjørnesteinsbedrift i vårt marked.

Utlånene er fordelt med 85 % til Vest-Agder fylke og 15 % til landet for øvrig. Garantiene er fordelt med 52 % til Vest-Agder fylke og 48 % til landet for øvrig. Vi mener dette gir en god risikospredning.

7.8 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko defineres som risikoen for at en bank ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser og/eller finansiere økninger i eiendelene uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering. Nivået på institusjonens ansvarlige kapital vil være en sentral forutsetning for å kunne tiltrekke seg nødvendig funding til enhver tid.

En solid og veldrevet bank vil normalt ha lett tilgang til trekkrettigheter og nødvendige kreditter. Likviditetsrisikoen har kontinuerlig stort fokus og banken har jobbet aktivt for å øke innskuddsdekningen. Ved utgangen av året var innskuddsdekning 88,9 %. Bankens likviditetsindikatorer 1 og 2 var pr. 31.12.2013 på henholdsvis 110 % og 112 %. Baselkomiteen har anbefalt de nasjonale tilsynsmyndigheter å innføre et minstekrav på LCR og LBI. Banken vil gradvis tilpasse seg disse reglene og LBI var ved utgangen av året 129 %. Underlikviditeten er sikret med langsiktige innlån. Likviditeten følges opp daglig og det rapporteres kvartalsvis til styret. Styret vurderer likviditetsrisikoen til å være lav og under kontroll ut fra gjennomførte tiltak og vedtatte kontrollrutiner.

7.9 Omdømmerisiko

Omdømmerisiko defineres som risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, eiere og myndigheter. Omdømmerisiko vurderes årlig av bankens styre og anses som lav. Det gjøres en kundetilfredshetsundersøkelse årlig som banken kommer svært godt ut av. I tillegg følger man opp ratinger foretatt av større kreditt-institusjoner.

7.10 Markedsrisiko

Markedsrisiko defineres som risiko for tap i markedsverdier knyttet til porteføljer av finansielle instrumenter som følge av svingninger i aksjekurser, valutakurser og renter.

7.10.1 Kursrisiko

Kursrisiko oppstår når bankens aksje- og obligasjonsbeholdning får verdien fastsatt av markedsutviklingen. Styret har vedtatt grenser for maks eksponering i selskap og sektor. Bankens beholdning av aksjer består av anleggsaksjer hvor den største strategiske plassering er i Eika Boligkreditt AS. Beholdningsoversikt og verdier rapporteres styret hvert kvartal. Totalt sett ansees kursrisikoen som moderat.

Virksomheten styres av egne regler fastsatt av styret, og det er gitt klare fullmakter og volumbegrensninger på området.

7.10.2 Valutarisiko

Banken har ved utgangen av året valutarisiko knyttet til en ubetydelig kontantbeholdning samt en mindre aksjebeholdning av anleggsaksjer i utenlandsk valuta. Banken har ellers ingen balanseposter i utenlandsk valuta.

Imidlertid har banken en indirekte valutarisiko i form av garanti for valutalån formidlet til annen kredittinstitusjon. Banken vil på disse garantiene kun ha en valutarisiko dersom kunden skulle misligholde lånet. Valutarisikoen på egen balanse vurderes som lav.

7.11 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko defineres som risikoen for tap som skyldes utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser, svikt hos mennesker og i systemer eller eksterne hendelser. Tapet kan være forårsaket av bevisste eller ubevisste handlinger/hendelser.

Risikoen styres ved at det foretas løpende kontroller med utgangspunkt i bankens etablerte internkontroll-rutiner. Avdekkede avvik rapporteres løpende via avdelingslederne til banksjef, som igjen rapporterer hendelser og avvik til bankens styre.

8. Godtgjørelsesordning

Styret har gitt retningslinjer for godtgjørelse som omfatter alle former for godtgjørelse til bankens ansatte. Retningslinjene skal bidra til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med virksomhetens risiko, motvirke for høy risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter.

Banken har en ordning for variabel godtgjørelse som er regulert av forskriften om godtgjørelse i finansinstitusjoner mv.

Kvinesdal Sparebank har ingen generell bonusordning.

Styret i banken kan ved et godt/svært godt årsresultat eller ved at en enkelt ansatt har gjort en spesiell god innsats en periode, fastsette at det for et enkelt år, men ingen generell ordning, skal utbetales bonus innenfor rammen. Dette kan for hver enkelt ansatt ikke utgjøre mer enn halvannen månedslønn pr.år.

Samlet utbetalt godtgjørelse til alle ledende ansatte som fremkommer i forskriften og som har arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering, utgjorde for 2013 ca 2,9 mill kroner.